

De kaas- en melkpoederfabriek van Fonterra aan de A7 bij Heerenveen. FOTO HANS PETER FÖLLMI

Landschap Lege Midden heeft dorst

WILLEM BOSMA

NIJ BEETS Friesland wordt eenvoudiger, waarschuwt landschapsarchitect Peter de Ruyter. De provincie moet dat tij keren.

Viervijfde lucht, eenvijfde land, zo ervaart de Hollandse waarnemer Peter de Ruyter Friesland als hij het vasteland via de Afsluitdijk aansnijdt. „Overweldigend”, vindt hij dat. Met de imposante wolkenluchten is nog niks mis, maar op de grond wordt het landschap van lieverlee een eenheidsworst.

Bij een nadere verkenning strij-

den landschapspijn, irritatie en verbazing bij De Ruyter om voorrang. De drie bouwstenen (geënt op klei, veen en zand) beginnen volgens hem hier en daar vervaarlijk op elkaar te lijken. Uitgever Steven Sterk (Bornmeer) had aan de oud-directeur van Atelier Fryslân dan ook een puike kandidaat voor een opbouwend kritisch boek over dit vraagstuk.

Vloeiend landschap werd gistermiddag gepresenteerd in het Dams-hûs in Nij Beets, niet toevallig in het veenweidegebied dat ten behoeve van hoogproductieve melkveehouderij in duchtig tempo wordt wegge-

De Ruyter bepleit Deltaplan voor het veenweidegebied

malen. De Ruyter wijst de nivellerende waterhuishouding van de laatste dertig jaar als grote boosdoener aan. „Als kind in de veenweiden rond Boskoop zag ik overal water en dat is daar nog zo. Hier niet, elke slootpeilverlaging is de voorbode van een nieuwe.”

Volgens De Ruyter staat het provinciebestuur voor een cruciale keuze, die het landschap kan maken of breken. De mienskip ziet hij zo'n keus nog niet spontaan doen.

De Ruyter bepleit eerherstel voor het veen, dat ideaal zou zijn als zoetwaterreservoir en opvangbekken voor de clusterbuien die ons door de klimaatverandering worden beloofd. Hiervoor zou een tweedeling moeten worden gemaakt tussen zuivelproducenten voor de wereldmarkt en 'natuurinclusieve' boeren die nicheproducten maken, die de consument een goed gevoel geven. Het Rijk zou zo'n ommezwaai moe-

ten faciliteren met een Deltaplan voor het veen.

Gedeputeerde Johannes Kramer (FNP) vindt het boek „moedig en dapper”, zei hij bij ontvangst. Het grote dilemma tussen landschapsbehoud en hogere opbrengsten is er niet mee van tafel. De veenweidevisie, waarover al jaren is gepalaverd, ligt er, maar de eerste praktijkproeven met onderwaterdrainage laten op zich wachten. Een door De Ruyter bepleit adviserend Huis voor het Landschap ziet de gedeputeerde niet zitten. Onafhankelijk deskundig advies op afroep is volgens Kramer van meer waarde.